

# REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

## ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20121123-153)

betreffende het

Investeringsplan voor aardgas, voorgesteld door de Brusselse  
distributienetbeheerder SIBELGA, voor de periode 2013-  
2017

Gegeven op basis van artikel 10 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door de ordonnantie van 20 juli 2011.

23 November 2012

Document:	AVIS/20121204/RUMUHIZI/52192/1
Recente wijzigingen:	11 december 2012
Opgesteld door	Raymond Umuhizi
Status van het document	1 <sup>ste</sup> versie
Goedgekeurd door coördinator (PMI):	
Datum voorlegging aan de raad van bestuur:	
Beslissing raad van bestuur:	Goedgekeurd/geweigerd

# Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag .....	3
2	Voorafgaande uiteenzetting en voorgeschiedenis .....	5
3	Opmerkingen betreffende het investeringsplan voor gas van SIBELGA.....	6
3.1	Structuur van het investeringsplan.....	6
3.2	Investerings gerealiseerd in 2011 .....	6
3.3	Analyse van het bestaande net .....	8
3.3.1	Bevoorrading en infrastructuur .....	8
3.3.2	Ontvangststations.....	9
3.3.3	MD- en LD-netten .....	10
3.3.4	Meters.....	11
3.3.5	Kwaliteit van de levering .....	12
3.4	Analyse van externe factoren .....	12
3.4.1	Incidenten.....	12
3.4.2	Splitsing van de netten van SIBELGA en EANDIS.....	13
3.4.3	Nieuw injectiepunt.....	14
3.4.4	Overgang van L-gas naar H-gas.....	15
3.4.5	Wijziging van de wetgeving.....	15
3.5	Investerings 2013 – 2017 .....	16
3.5.1	Ontvangst- en ontspanningsstations .....	16
3.5.2	MD-net.....	16
3.5.3	LD-net.....	16
3.5.4	LD-aansluitingen .....	16
4	Conclusies.....	17

# Overzicht van de grafieken

Grafiek1: Voorziene verhoging van de belastingen ten opzichte van de ter beschikking gestelde debieten.....	9
Grafiek2: Lengte van de MD-leidingen einde 2011 (km) .....	10
Grafiek3: Lengte van de LD-leidingen (km) .....	10

# Overzicht van de tabellen

Tabel 1: Infrastructuur van SIBELGA.....	8
--	---

## I Juridische grondslag

Artikel 10 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna genoemd "de gasordonnantie"), gewijzigd door de ordonnantie van 20 juli 2011, luidt als volgt:

"§ 1. De netbeheerder stelt, in samenwerking met (de Commissie), een investeringsplan op bestemd om [<sup>1</sup> de regelmaat, de betrouwbaarheid]<sup>1</sup> en de veiligheid van de bevoorrading te verzekeren [<sup>1</sup>, rekening houdend met het leefmilieu, de energie-efficiëntie en het rationeel beheer van de wegen]<sup>1</sup>. <ORD [2006-12-14/45](#), art. 79, 002; Inwerkingtreding: 01-01-2007>

[<sup>1</sup> Het investeringsplan heeft betrekking op een periode van vijf jaar; het wordt elk jaar aangepast voor de vijf volgende jaren.

Brugel kan de procedure voor de indiening en het model voor de voorgestelde investeringsplannen nader bepalen.

Het investeringsplan bevat tenminste de volgende gegevens:

1° een gedetailleerde beschrijving van de bestaande infrastructuur, van haar verouderde staat en van haar gebruiksgraad, evenals van de belangrijkste infrastructuren die moeten worden aangelegd of die gemoderniseerd moeten worden gedurende de door het zogenaamde plan gedekte jaren;

2° een schatting van de capaciteitsbehoeften, rekening houdend met de evolutie van de exploitatie van het net, van de maatregelen van energie-efficiëntie die door de autoriteiten worden bevorderd en door de netbeheerder worden overwogen, van de bevordering van de productie van biogas en de injectie ervan op het net, van de levering, van het verbruik en van de handel met de twee andere Gewesten en van hun kenmerken;

3° een beschrijving van de ingezette middelen en van de te verwezenlijken investeringen om in de geschatte behoeften te voorzien, met inbegrip van, desgevallend, de versterking of de aanleg van interconnecties om de correcte aansluiting op de netten te waarborgen waarop het net is aangesloten, evenals een lijst van de belangrijke investeringen waartoe reeds besloten werd, een beschrijving van de nieuwe belangrijke investeringen die tijdens de eerstkomende drie jaar verwezenlijkt moeten worden en een kalender voor deze investeringsprojecten;

4° het vastleggen van de nagestreefde kwaliteitsdoelstellingen, in het bijzonder met betrekking tot de duur van de onbeschikbaarheden zoals gedefinieerd in het model van het verslag over de kwaliteit van de prestaties;

5° het beleid dat op milieugebied wordt gevoerd;

6° de beschrijving van het beleid inzake onderhoud;

7° de lijst van de acties die tijdens het afgelopen jaar dringend zijn uitgevoerd;

8° de beschrijving van een noodplan dat geïmplementeerd moet worden om het hoofd te bieden aan een moeilijke situatie (N-I);

9° de staat van de studies, projecten en implementatie van intelligente netten en, in voorkomend geval, van intelligente meetsystemen.]"

§ 2. [<sup>2</sup> ...]"<sup>2</sup> Het investeringsplan wordt voor de eerste maal opgesteld voor de periode 2005-2009. <ORD [2006-12-14/45](#), art. 79, 002; Inwerkingtreding: 01-01-2007>

§ 3. (De voorstellen van investeringsplan worden aan [<sup>5</sup> Brugel]<sup>5</sup> bezorgd voor 15 september van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft. Na advies van [<sup>5</sup> Brugel]<sup>5</sup>, dat ook rekening [<sup>3</sup> houdt]<sup>3</sup> met de relaties tussen de gas- en de elektriciteitsmarkt en tussen de markten van arm en rijk aardgas, worden deze voorstellen ter goedkeuring voorgelegd aan de Regering.

Bij gebrek aan een beslissing van uiterlijk drie en een halve maand na de indiening van de voorstellen van investeringsplan, worden de voorstellen van investeringsplannen geacht goedgekeurd te zijn, en is de netbeheerder gebonden door de investeringen. [<sup>3</sup> Brugel houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van het vijfjarige investeringsplan.]"<sup>3</sup>

[<sup>5</sup> Brugel]<sup>5</sup> kan, in het belang van de gebruikers en rekening houdend met de milieucriteria, de netbeheerder het uitdrukkelijke bevel geven om bepaalde vanuit technisch en financieel oogpunt alternatieve of aanvullende

investeringsplannen te bestuderen. Deze studies [<sup>3</sup> worden]<sup>3</sup> uitgevoerd binnen een termijn die rekening houdt met de termijnen voor goedkeuring van de in het bovenstaande lid vermelde investeringsplannen.

[<sup>3</sup> ...]<sup>3</sup>) <ORD [2006-12-14/45](#), art. 80, 002; Inwerkingtreding: 01-01-2007>

---

(1) <ORD [2011-07-20/29](#), art. 13, 003; Inwerkingtreding: 20-08-2011>

(2) <ORD [2011-07-20/29](#), art. 14, 003; Inwerkingtreding: 20-08-2011>

(3) <ORD [2011-07-20/29](#), art. 15, 003; Inwerkingtreding: 20-08-2011>

(4) <ORD [2011-07-20/29](#), art. 16, 003; Inwerkingtreding: 20-08-2011>

(5) <ORD [2011-07-20/29](#), art. 2, 1°, 003; Inwerkingtreding: 20-08-2011>».

## 2 Voorafgaande uiteenzetting en voorgeschiedenis

In haar advies 131 (ADVIES-20111202-131), stelde BRUGEL de Regering voor om het investeringsplan gas van SIBELGA voor de periode 2012-2016 goed te keuren. Hieronder wordt de informatie weergegeven met betrekking tot de twee aandachtspunten die door Brugel in het bovengenoemde advies werden geformuleerd:

- Punt 1 van de conclusies van advies 131 had betrekking, in die tijd, op het vonnis in hoger beroep met betrekking tot het incident in Gellingen dat, volgens SIBELGA, voor haar zeer belangrijke gevolgen zou kunnen hebben. BRUGEL vroeg SIBELGA om haar visie toe te lichten over dit vonnis en over de impact die dit vonnis zou kunnen hebben op de uitbating en het beheer van het Brusselse aardgasdistributienet.
- In punt 2 van de conclusies van advies 131 vroeg BRUGEL dat het plan "veiligheid gas" haar zou worden meegedeeld, dat tot doel heeft de veiligheid van de onderdelen van het aardgasdistributienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te optimaliseren.

Op 23 mei 2012 heeft een vergadering van BRUGEL en SIBELGA het mogelijk gemaakt om over meer informatie te beschikken met betrekking tot de twee bovenvermelde punten:

- Wat het eerste punt betreft, heeft SIBELGA het feit benadrukt dat het Hof van Beroep van Doornik, in zijn vonnis, van mening was dat Fluxys gehouden zou zijn om uitzonderlijke veiligheidsmaatregelen te nemen om de dichtheid van de leidingen van haar net te garanderen, waarbij deze veiligheidsmaatregelen nog moeten worden gedefinieerd.

In elk geval zouden volgens SIBELGA de beheerders van de transport- en distributienetten van mening zijn dat deze uitzonderlijke veiligheidsmaatregelen zich zouden kunnen vertalen in praktische modaliteiten die redelijkerwijze bijna onmogelijk uit te werken zijn, aangezien dit zou kunnen gaan tot het permanent beschikken over een persoon om toezicht te houden op elke opening van een werf. Men zou hiervoor de menselijke middelen voor deze taak dan aanzienlijk moeten verhogen, wat niet alle spelers in de sector zich zomaar kunnen veroorloven.

SIBELGA, en alle andere spelers van de sector in het algemeen, wachten dus het arrest van het Hof van Cassatie af betreffende het beroep dat Fluxys heeft ingesteld tegen het arrest van het Hof van Beroep van Doornik vooraleer te communiceren over de concrete impact die dit zou kunnen hebben op het beheer van hun netten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

- Wat het tweede punt betreft, werden op deze vergadering de verschillende pistes benadrukt die werden geïdentificeerd na de analyse van de kwaliteit van de apparatuur. De verschillende acties als gevolg van deze analyse die werden aanbevolen op het vlak van veiligheid van de installaties werden grotendeels opgenomen in het investeringsplan. Er werd bijgevolg besloten dat een aparte communicatie van het plan "veiligheid gas" niet strikt noodzakelijk was.

### **3 Opmerkingen betreffende het investeringsplan voor gas van SIBELGA**

#### **3.1 Structuur van het investeringsplan**

Het investeringsplan gas van SIBELGA voor de periode 2013-2017 is opgedeeld in acht hoofdstukken:

- hoofdstuk 1 verschaft een summier uitleg over de activiteiten van SIBELGA, met inbegrip van haar openbare dienstverplichtingen sinds de vrijmaking van de energiemarkt;
- hoofdstuk 2 definieert de terminologie die gebruikt wordt in het investeringsplan;
- hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de in 2011 door SIBELGA gerealiseerde projecten, in vergelijking met de voorziene investeringen voor dat jaar in het investeringsplan gas voor de periode 2011 - 2015;
- hoofdstuk 4 analyseert de staat van het bestaande net;
- hoofdstuk 5 bespreekt de rol van externe factoren met betrekking tot de staat van het net;
- hoofdstuk 6 behandelt de strategie die SIBELGA hanteert voor de verdere uitbouw van haar net;
- de hoofdstukken 7 en 8 behandelen de investeringen die voorzien zijn op lange en korte termijn.

Het investeringsplan omvat daarnaast ook drie bijlagen: de eerste bijlage bestaat uit het schematisch plan van de aardgasbevoorrading van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De tweede bijlage belicht het door SIBELGA gevoerde milieubeleid. De derde bijlage, die voor het eerst door dit investeringsplan wordt ingevoerd, bespreekt het beleid inzake het onderhoud van de gasnetten van SIBELGA.

#### **3.2 Investeringsplan gerealiseerd in 2011**

De voor 2011 voorziene investeringen werden over het algemeen ook daadwerkelijk gerealiseerd.

De voornaamste afwijking inzake de in het jaar 2011 uitgevoerde investeringen, in vergelijking met de voorziene investeringen, betreft de verplaatsing van de leidingen van het lagedruknet (LD)<sup>1</sup> in het kader van het project voor de vervanging van de leidingen in gietijzer en vezelcement: slechts 9% van het voorziene budget werd namelijk gerealiseerd. Dit cijfer moet echter worden gerelativeerd door erop te wijzen dat dit budget oorspronkelijk werd aangenomen ingevolge een projectie die was gebaseerd op historische gegevens betreffende de werken voor de verplaatsing van leidingen op aanvraag van derden. In 2011 is dit type werken echter aanzienlijk gedaald ten voordele van aanvragen voor werken voor plaatsingen om nieuwe verkavelingen te bevoorraden waarvan het aantal sterk gestegen is.

---

<sup>1</sup> Lage druk: de maximaal toelaatbare druk is niet hoger dan 98,07 mbar. Twee categorieën LD-netten van SIBELGA bestaan naast elkaar: het net van 25 mbar en het net van 85 mbar. De omvang van het net van 85 mbar valt in het niets tegenover de omvang van het net van 25 mbar.

Ter herinnering, in het algemeen bestaat het bovenvermelde project uit de vervanging van leidingen in gietijzer en vezelcement door leidingen in polyethyleen. Dit initiatief werd genomen na de vaststelling van een groot aantal gaslekken in de leidingen vervaardigd uit vezelcement en gietijzer. Sectie 3.3.3. van dit advies komt terug op dit project.

Het andere element betreffende de werken die in 2011 werden uitgevoerd, is de behandeling van de stijgleidingen: 57% van de voorziene investeringen werd effectief gerealiseerd, tegenover 22% en 12% respectievelijk voor de jaren 2010 en 2009. Dat is met name te danken aan de sterke toename van de minnelijke schikkingen tussen de eigenaars en SIBELGA, 81 in 2011 tegenover 25 in 2010.

Ter herinnering, de stijgleidingen die beantwoorden aan de verouderingscriteria worden hetzij verwijderd – de gasmeters worden verplaatst naar de kelders – ,hetzij opgewaardeerd door insputting van een afdichtmiddel. Hoewel de eerste aanpak de voorkeur geniet van SIBELGA, blijft het vaak moeilijk om tot een akkoord te komen met de eigenaars van de betrokken gebouwen, want zij moeten de kosten dragen voor het in overeenstemming brengen van hun installaties na de operatie.

De verwijdering van de stijgleidingen gaat immers in de meeste gevallen gepaard met de installatie van een geventileerd lokaal waarin alle meters worden ondergebracht en dit op kosten van de eigenaar. Daarna worden de werken voor het plaatsen van nieuwe leidingen van de kelder naar de appartementen uitgevoerd door een loodgieter die eveneens door de eigenaar wordt betaald. Blijkbaar zijn deze kosten vaak aanzienlijk voor de eigenaar en zet dit hem ertoe aan om de verwijdering van zijn stijgleidingen te weigeren. Dit verklaart dus het lage uitvoeringspercentage dat in het verleden werd waargenomen.

Om deze moeilijkheden en gelijkaardige problemen betreffende de vernieuwing van verouderde aftakkingen op privaat domein te verhelpen, overweegt SIBELGA om specifieke dwingende of aanmoedigende bepalingen op te nemen in haar voorstel van het nieuwe technisch reglement gas dat voor advies aan BRUGEL zal worden voorgelegd vóór het einde van 2012.

### 3.3 Analyse van het bestaande net

SIBELGA analyseert de kwaliteit van het bestaande net en van de onderdelen ervan aan de hand van de gegevens betreffende de belasting en van de gegevens betreffende geregistreerde gebreken in verschillende elementen van het net.

#### 3.3.1 Bevoorrading en infrastructuur

Het gasnet van SIBELGA telt zeven ontvangststations<sup>2</sup> verdeeld over drie Geaggregeerde Ontvangststations (GOS)<sup>3</sup>. Deze stations worden bevoorraad met aardgas met een laag calorisch vermogen afkomstig uit Nederland, via hogedrukleidingen van Fluxys. De essentiële onderdelen van de infrastructuur van SIBELGA, einde 2011, worden weergegeven in onderstaande tabel:

Klasse van uitrusting	Waarde
Geaggregeerde ontvangststations (GOS)	3
Ontvangststations	7
Ontspanningsstations	7
Kathodische beschermingsposten	62
MD-leidingen <sup>4</sup> (km)	609
MD-aansluitingen voor netcabines	442
MD-aansluitingen voor klantcabines	1.624
Ontspanningslijnen klant	1.753
Huishoudelijke MD-aansluitingen	736
MD-leidingen (km)	2.284
LD-aansluitingen	184.850
LD-meters	493.618

**Tabel 1: Infrastructuur van SIBELGA**

<sup>2</sup> Ontvangststation: station voor de injectie van aardgas in een distributienet vanuit een transportnet. Het aardgasnet van SIBELGA telt er 7:

- Woluwe en Vorst bevoorraden het MD-net van 2,7 bar in het GOS SIBELGA-Brussel. Dit GOS wordt gedeeld tussen SIBELGA, EANDIS en ORES;
- Groot-Bijgaarden bevoorraadt het 1,7 bar MD-net in het GOS Iverlek-Dilbeek; Dit GOS werd tot voor kort nog gedeeld tussen SIBELGA en EANDIS;
- Zuid (gelegen in Anderlecht), Bever, Marly en Haren bevoorraden een 1,7 bar MD-net in het GOS SIBELGA-Kaai.

<sup>3</sup> Geaggregeerd ontvangststation: een fictief ontvangststation dat de functie groepeerd van verschillende ontvangststations ter bevoorrading van één van de aan elkaar gekoppelde netten. Er kunnen verbindingpunten bestaan tussen twee aangrenzende GOS voor eventuele onderlinge ondersteuning. De GOS werden gecreëerd om de energie-aankopen en de evolutie ervan te berekenen.

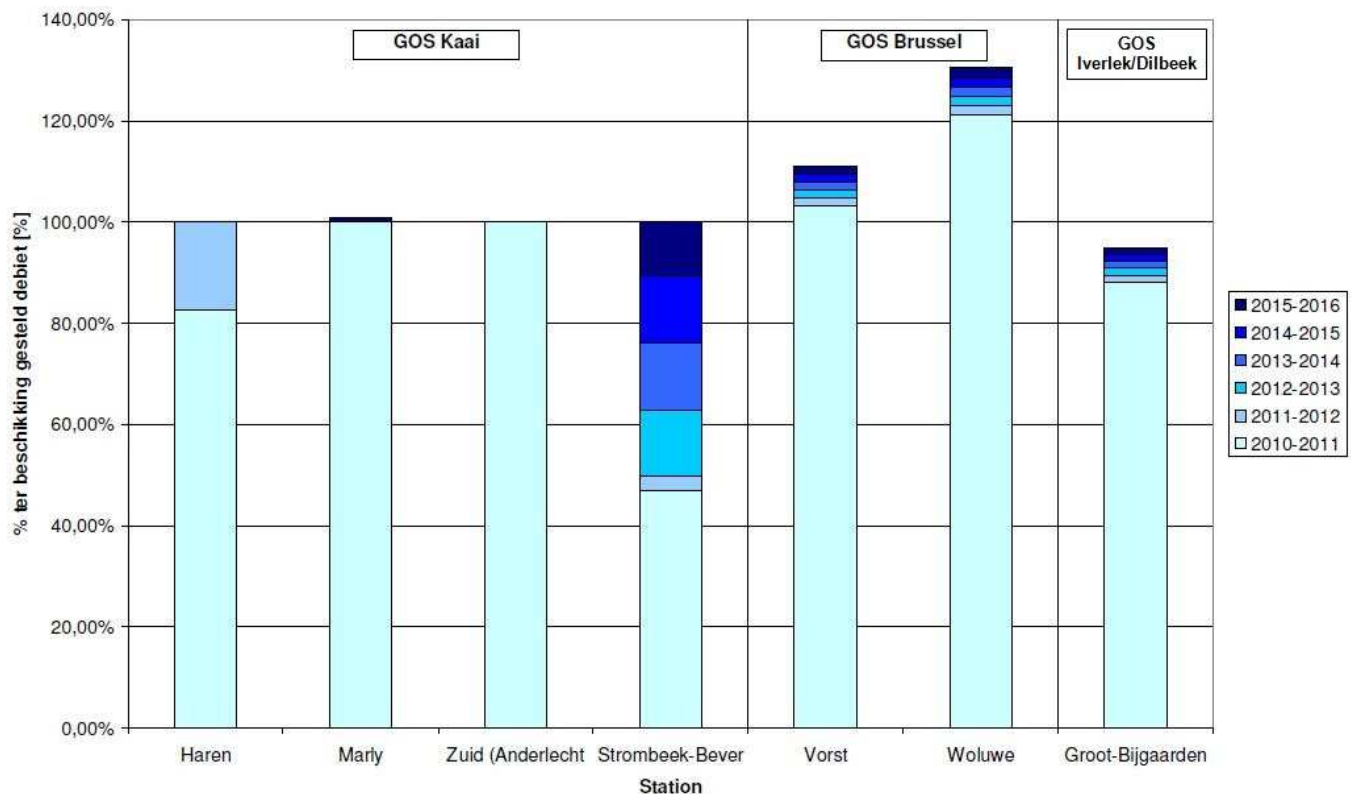
<sup>4</sup> Middendruk: van **98,07 mbar** tot **14,71 bar**. Er worden drie categorieën van MD-netten gedefinieerd op basis van de maximaal toegestane netdruk:

- **MD A-net:** de maximaal toegestane druk bedraagt meer dan **98,07 mbar** zonder evenwel **490,35 mbar** te overschrijden (SIBELGA heeft geen MD A-net);
- **MD B-net:** de maximaal toegestane druk bedraagt meer dan **490,35 mbar** zonder evenwel **4,9 bar** te overschrijden. Twee categorieën MD B-net van SIBELGA bestaan naast elkaar, het net van 1,7 bar **en het net van 2,7 bar**;
- **MD C-net:** de maximaal toegestane druk bedraagt meer dan **4,9 mbar** zonder evenwel **14,71 bar** te overschrijden. Twee categorieën MD C-net van SIBELGA bestaan naast elkaar, het net van 8 bar **en het net van 14,7 bar**.



### 3.3.2 Ontvangststations

Grafiek I toont de raming van de jaarlijkse evolutie van de belasting van de 7 ontvangststations van SIBELGA voor de komende vier gasjaren, van 2012-2013 (1 oktober 2012 tot 30 september 2013) tot 2015 – 2016 (1 oktober 2015 tot 30 september 2016).



**Grafiek I: Voorziene verhoging van de belastingen ten opzichte van de ter beschikking gestelde debieten (raming van de verbruikspunten geëxtrapoleerd naar een gemiddelde temperatuur van -11°)**

Deze raming werd berekend op basis van de verbruikspiek die voor elk van de zeven ontvangststations werd waargenomen tijdens het gasjaar 2010/2011 (periode 01 oktober 2010 - 30 september 2011) en geëxtrapoleerd naar een gemiddelde temperatuur van -11°C. Daarbij wordt eveneens rekening gehouden met een jaarlijkse toename van de belasting met 1,5 %.

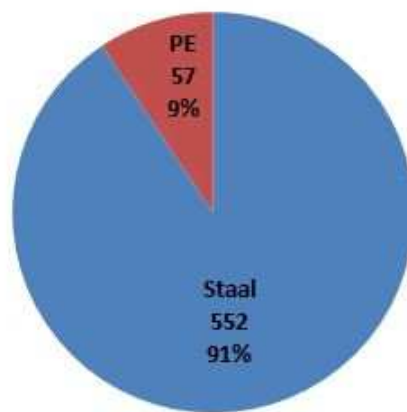
Op basis van de belasting geëxtrapoleerd naar -11°C, benaderen of overschrijden meerdere ontvangststations het hun ter beschikking gestelde debiet. Het probleem is het meest nijpend in de twee ontvangststations Vorst en Woluwe. Deze laatste maken deel uit van het GOS SIBELGA-Brussel waarvan het net gekoppeld is aan dat van EANDIS en, bijgevolg, worden hun debieten sterk beïnvloed door deze koppeling. Deze overschrijdingen zouden door EANDIS moeten worden verzekerd, volgens SIBELGA.

Het splitsen van de netten van EANDIS en SIBELGA zou moeten toelaten om een juist beeld te krijgen van de reële behoeften op het net van SIBELGA, dat wordt bevoorradat door deze twee ontvangststations en om, a priori, de risico's van overschrijding te vermijden. Dit advies komt hieronder terug op dit project.

Het station van Marly bereikt eveneens de limiet van het nominale debiet. Deze situatie is evenwel minder problematisch omdat de andere ontvangststations van hetzelfde GOS, die nog niet hun limieten van de ter beschikking gestelde debieten hebben bereikt, ondersteuning bieden door de overblijvende debietvraag te compenseren.

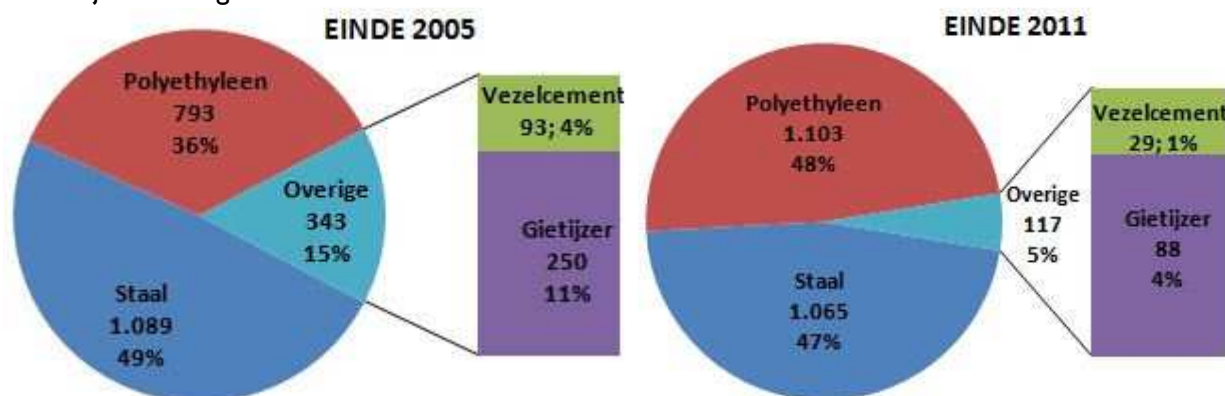
### 3.3.3 MD- en LD-netten

Grafiek 2 heeft betrekking op de staat van het MD-net van SIBELGA en is een weergave van de samenstelling van de leidingen van dit net op het einde van 2011. De stalen leidingen van het MD-net worden beschermd tegen corrosie door 62 kathodische beschermingsposten die over dit net verspreid zijn. Deze laatste worden eveneens gedeeld met de netten van andere maatschappijen (Vivaqua, enz.).



**Grafiek2: Lengte van de MD-leidingen einde 2011 (km)**

Grafiek 3 verstrekt vergelijkbare informatie, maar betreffende het LD-net van SIBELGA. Hij onderstreept tevens de impact van de uitvoering van het project voor de geleidelijke vervanging van de leidingen in vezelcement en gietijzer<sup>5</sup>. Dit project is prioritair voor SIBELGA en vergt aanzienlijke menselijke en budgettaire middelen.



**Grafiek3: Lengte van de LD-leidingen (km)**

SIBELGA heeft zich aanvankelijk ertoe verbonden om jaarlijks ongeveer 51 km polyethyleenleidingen te plaatsen ter vervanging van leidingen in gietijzer en in vezelcement.

<sup>5</sup> Er worden jaarlijks steekproeven gehouden om lekken op te sporen in de leidingen in vezelcement en in gietijzer (de leidingen in staal of polyethyleen worden om de drie jaar steekproefsgewijs gecontroleerd). Uit deze steekproeven blijkt dat het percentage lekken per 100 km voor leidingen in gietijzer of vezelcement gemiddeld tien keer hoger ligt dan voor leidingen in staal of polyethyleen. In 2005 werd een programma opgesteld voor de geleidelijke vervanging van deze onbetrouwbare leidingen. De uitvoering ervan maakt het sindsdien mogelijk om het aantal waargenomen aardgaslekken in het Brusselse gasnet te verminderen.

Het is de bedoeling om tegen 2014 het LD-net volledig te saneren. Hoewel dit ritme niet altijd werd gerespecteerd, zal het einddoel binnen de voorziene termijn worden bereikt.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat bij het vervangen van de leidingen van het net, ook de verouderde aansluitingen systematisch mee worden vervangen.

### 3.3.4 Meters

Aan het uiteinde van het LD-net van SIBELGA bevinden zich meters: op het einde van 2011 telde men 493.618 meters op dit net. 96,3% van deze meters hebben ofwel een kaliber G4 (45,7%), ofwel een kaliber G6 (51,7). Deze kalibers stemmen overeen met een maximumdebiet van respectievelijk 6 m<sup>3</sup>/u en 10 m<sup>3</sup>/u.

Het meterpark wordt elk jaar gedeeltelijk vervangen om verschillende redenen, waarvan de twee belangrijkste zijn: ofwel gaat het om balgengasmeters die het einde hebben bereikt van hun levensduur, die 30 jaar bedraagt volgens de wetgeving die nog van kracht was in 2011, ofwel gaat het om nieuwe meters na werkzaamheden voor de plaatsing, verplaatsing, verzwaring en vervanging van meters op vraag van de klant of na defecten.

Het is belangrijk om aan te stippen dat SIBELGA sinds enkele jaren wacht op een nieuw Koninklijk Besluit waarvan de impact op de levensduur van de balgengasmeters niet onaanzienlijk zou zijn, evenals, bijgevolg de impact op de vervangingscyclus ervan. Dit koninklijk besluit, het koninklijk besluit betreffende de opvolging in bedrijf van de gasmeters voor huishoudelijk, handels- en lichtindustriële gebruik, werd uiteindelijk uitgevaardigd op 3 augustus 2012. De nieuwe wetgeving voert twee belangrijke wijzigingen in:

- De balgengasmeters die, volgens de oude wetgeving, waren onderworpen aan periodieke controles op bepaalde ogenblikken van hun levensduur en systematisch uit het net werden verwijderd op hun 30<sup>e</sup> verjaardag, worden voortaan niet meer aan periodieke controles onderworpen en zullen pas uit het net worden verwijderd op basis van de resultaten van statistische technische controles.
- De maximaal toelaatbare foutmarge bij de technische controles bedraagt 3% voor de meters die werden geïnstalleerd na de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving, tegenover de referentie van 4% die werd toegepast overeenkomstig de oude wetgeving. Dit zou kunnen leiden tot een stijging van het aantal meters dat bij deze technische controles wordt afgewezen en dat bijgevolg moet worden vervangen.

Aangezien de nieuwe wetgeving pas recent werd uitgevaardigd, was de periode tussen de publicatie ervan en het opstellen van het investeringsplan te kort om SIBELGA toe te laten haar investeringen aan te passen. Desondanks zou het niet verkeerd zijn om ervan uit te gaan dat, op korte termijn (nl. voordat de aanbevolen technische controles plaatsvinden), deze nieuwe wetgeving geen grote impact zou hebben op de toekomstige investeringen met betrekking tot de meters. Een meer verfijnde analyse van de impact van deze wetgeving lijkt echter aangewezen en BRUGEL stelt er belang in om te worden geïnformeerd over de resultaten van deze analyse, zodra ze beschikbaar zijn.

Wat de andere reden voor de vernieuwing van het meterpark betreft, moeten we benadrukken dat SIBELGA heeft beslist om bij de uitvoering van de transformatiewerken van alle aard aan het binnengedeelte van de aftakkingen, de meters van het tweepijpstype systematisch te vervangen door meters van het éénpijpstype. SIBELGA heeft immers vastgesteld dat dit laatste type meter minder gevoelig is voor lekken die bij meters van het tweepijpstype werden vastgesteld als gevolg van de overbrenging van mechanische spanningen uitgeoefend door de binneninstallaties van de klant.

Om dat te realiseren wil SIBELGA profiteren van het project voor de sanering van het net met betrekking tot leidingen in gietijzer en vezelcement en van het project voor de renovatie van de stijgleidingen om een aanzienlijk aantal meters van het tweepijpstype te vervangen.

Alle werkzaamheden met betrekking tot de meters vergen de inzet van aanzienlijke middelen inzake tijd en mankracht; dit leidt tot het overwicht van het aan deze post toegekende budget in de begrotingsenveloppe voor het gasnet: iets meer dan een vijfde van het totale budget voor het jaar 2011.

### **3.3.5 Kwaliteit van de levering**

SIBELGA controleert de kwaliteit van haar gaslevering door de druk van het net continu te meten op bepaalde strategische plaatsen (bijvoorbeeld in de ontvangststations). Deze metingen vinden plaats zowel op de MD-netten, als op de LD-netten.

Voor de MD-netten worden er telegemeten drukopnames uitgevoerd op negen plaatsen, als aanvulling op de metingen die worden uitgevoerd in de ontvangststations.

Voor de LD-netten wordt de controle gedaan met behulp van drukmeters met registratie, waarbij de opname manueel gebeurt. SIBELGA beschikt over 146 drukmeters met registratie op dit net.

In 2011 ontving SIBELGA 102 oproepen betreffende onvoldoende druk op het net. Volgens SIBELGA was 57% van deze interventieaanvragen gerechtvaardigd en was de oorzaak meestal een defect aan de gasmeter. De resterende oproepen waren te wijten aan problemen betreffende een defect in de installatie van de klant, terwijl de druk op het net conform was.

## **3.4 Analyse van externe factoren**

De externe factoren die invloed kunnen hebben op de prestaties van het net van SIBELGA zijn de incidenten, de evoluties van de belasting, de wijzigingen van de wetgeving, en de werken uitgevoerd door derden (bijvoorbeeld de kabelmaatschappijen, enz.).

### **3.4.1 Incidenten**

Er vond in 2011 één incident plaats in het gasnet van SIBELGA:

- Op 28 januari 2011 werd er in de Calabrelaan in Sint-Lambrechts-Woluwe, in het kader van de bouw van een nieuw appartementsgebouw, een MD-leiding in polyethyleen doorboord.

Volgens SIBELGA staat de aard van dit incident los van de staat van haar leidingen. Deze vaststelling versterkt SIBELGA echter in haar streven om periodieke steekproeven uit te voeren in het net om de betrouwbaarheid van de leidingen permanent te bewaken. Ter herinnering, de leidingen in gietijzer en vezelcement worden elk jaar gecontroleerd, terwijl de leidingen in staal en polyethyleen elke drie jaar worden gecontroleerd.

Het bovenvermelde incident is overigens het gevolg van de beschadiging van de installaties van SIBELGA door derden, voornamelijk vanwege grondwerken. Met betrekking tot dit terugkerende probleem van beschadiging van de installaties, ondernemen SIBELGA en de ondernemingen die actief zijn in het domein van energiedistributie en -transport acties om de veiligheid en de goede bescherming van hun installaties te verzekeren. Hun actie bestaat erin om via alle mogelijke middelen

derden, die werken moeten uitvoeren in de nabije omgeving van hun installaties en aftakkingen, te wijzen op het belang van:

- een voorafgaande lokalisering van de installaties van SIBELGA en van de ondernemingen die actief zijn in het domein van energie,
- de naleving van de gebruikelijke voorzorgen en gedragscodes bij de uitvoering van de door hen verrichte werken (voorbeelden: lokaliseren en blootleggen van de installaties met behulp van manuele middelen, vermijden van het gebruik van zware bouwmachines op voetpaden, ...).
- de naleving van de wettelijke verplichtingen betreffende de minimale afstanden tussen ondergrondse installaties,...

Volgens SIBELGA zullen deze sensibiliseringsacties in de strijd tegen beschadigingen van de installaties van het net worden verder gezet. Daarnaast werden twee bijkomende pistes overwogen:

- De eerste, "Asset", betreft het voorkomen van risico's die verband houden met de intrinsieke kenmerken van de gasonderdelen van SIBELGA. Deze piste omvat onder meer acties zoals het nemen van stalen van leidingen om de staat van veroudering van de gebruikte materialen te analyseren. De resultaten van deze analyses zouden kunnen leiden tot een aanpassing van het bestaande investeringsbeleid.
- De tweede, "Inachtnaam van de wanorde op de weg", is gericht op verstoringen van verschillende oorsprong (beschadiging van de riolering, omvangrijke graafwerken voor het optrekken van gebouwen, enz.) die een belangrijk risico vormen voor de nabijgelegen installaties van de netbeheerders. In dit kader heeft SIBELGA de mogelijkheid onderzocht om bijkomende informatie te bekomen betreffende de "risicozones", en neemt zij, indien nodig, maatregelen inzake de punctuele controle van de toestand van de ondergrond (bodemtesten).

Deze verschillende acties ter optimalisering van de veiligheid van de gasonderdelenuitrusting werden opgenomen in het plan "veiligheid gas" (zie laatste opmerking van hoofdstuk 2).

### **3.4.2 Splitsing van de netten van SIBELGA en EANDIS**

Zoals vermeld in de secties 3.3.1 en 3.3.2, bevoorraden de ontvangststations van Woluwe en Vorst een GOS dat wordt gedeeld met EANDIS en ORES. Bovendien overschrijden deze twee stations het hun ter beschikking gestelde debiet en worden hun debieten volgens SIBELGA sterk beïnvloed door deze koppeling.

Om de ontwikkeling van de distributienetten beter op hun specifieke behoeften te kunnen afstemmen, beslisten SIBELGA en EANDIS om hun netten volledig te splitsen.

Met het oog op de realisatie van deze splitsing werden er verschillende studies uitgevoerd over de netten met als doel het beste technisch-economische compromis te vinden voor dit project. De werken voor de splitsing van de netten werden aangevat in 2009 en hadden aanvankelijk tegen 2011 moeten resulteren in een configuratie van het SIBELGA-net in twee GOS (in plaats van de huidige drie), die volledig losstaan van het EANDIS-net: het GOS Iverlek-Dilbeek zal worden geïntegreerd in het GOS Brussel-Kaai.

In het meegedeelde investeringsplan en via gesprekken die gevoerd werden met SIBELGA, noemt men nu het jaar 2013, zelfs 2014, voor de effectieve splitsing van de netten. Het is belangrijk erop te

wijzen dat SIBELGA de totaliteit van de werken heeft voltooid voor de versterking van de infrastructuur van haar net met het oog op het verzekeren van de bevoorradingsveiligheid voor de Brusselse verbruikers. SIBELGA is dus klaar om de netten te splitsen, mits het uitvoeren van punctuele werken binnen de gewestelijke grenzen, zoals het plaatsen van kleppen op de MD-B-netten (scheiding van de netten door middel van gesloten kleppen die de mogelijkheid van wederzijdse hulp in stand houden) en het aanbrengen van gewelfde bodems op de LD-netten (definitieve splitsing van de netten die een mogelijke hulp uitsluit).

De vertraging is dus opgelopen aan de zijde van EANDIS, wat leidt tot het uitstellen van het einde van de werken en de effectieve totale beheersing van de aardgasstromen die circuleren in het net van SIBELGA. Gezien het belang van dit project en zijn mogelijke gevolgen, met name voor de aspecten inzake de meting van aardgas, is het aangewezen om SIBELGA uit te nodigen om BRUGEL op de hoogte te houden van het resultaat van de gesprekken met EANDIS, met name inzake de impact van deze vertraging van de splitsing van de netten op het proces van berekeningen van de infeeds/reconciliatie met betrekking tot de meetcode voor aardgas die van kracht is in het Vlaams Gewest.

### 3.4.3 Nieuw injectiepunt

Tegelijk met het project voor de splitsing van de netten, besliste SIBELGA om een richtschema uit te werken teneinde de hoofdlijnen van de toekomstige structuur van haar MD-net te bepalen. Het doel van dit schema is de toekomst voor te bereiden en in staat te zijn om tegemoet te komen aan alle behoeften inzake bevoorrading van de klanten, waarbij tevens de optimale exploitatie van de netten wordt gewaarborgd.

Daartoe moeten er, naast de splitsing van de netten, ook andere factoren in aanmerking worden genomen. Voorbeelden: de conversie van de netten voor L-gas naar H-gas, de zones voor stedelijke ontwikkeling (Haven van Brussel, biomethanisatiefabriek, enz.), de evolutie van de verbruiken, de wil om één enkel GOS te hebben in het gehele Brusselse grondgebied, enz.

In deze context heeft SIBELGA een officiële aanvraag ingediend bij Fluxys voor een volledige technisch-economische evaluatie met het oog op de creatie van een nieuw injectiepunt in het zuiden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Ingevolge de oriëntatiestudie die Fluxys in juni 2011 heeft uitgevoerd, heeft SIBELGA aan Fluxys de relevante informatie meegedeeld die heeft geleid tot het indienen van haar aanvraag voor de creatie van een nieuw injectiepunt. Van alle oplossingen die werden overwogen, komt SIBELGA tot het besluit dat de toevoeging van een nieuwe aanvoer ter hoogte van de regionale grens Oudergem en Overijse de beste keuze lijkt te zijn.

Het einde van de uitvoering van dit project wordt door Fluxys en SIBELGA in het beste geval voorzien voor 2016. De naleving van deze timing zal afhankelijk zijn van, onder meer, het verkrijgen van de installatievergunningen (Infrabel, Natura 2000 – oversteek van het Zoniënwoud, ...), de aankoop van de terreinen, de bouw- en de uitbatingsvergunningen. Dit project is essentieel voor de toekomstige bevoorrading met aardgas van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Bijgevolg moet de aandacht van de bevoegde autoriteiten worden gevestigd op het belang van dit project.

SIBELGA heeft in het kader van dit project de bouw van twee ontspanningsstations, gespreid over 2015 en 2016, opgenomen in dit investeringsplan, evenals de noodzakelijke plaatsingen voor de aanleg van de verbindingen tussen het nieuwe ontvangstation en deze twee nieuwe ontspanningsstations.



### **3.4.4 Overgang van L-gas naar H-gas**

Sibelga neemt verder deel aan de vergaderingen van de werkgroep "Bevoorrading L-gas", die georganiseerd worden door de FOD Economie. Volgens SIBELGA zou de bevoorrading van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot 2025 niet in het gedrang komen: dit valt op te maken uit de gesprekken en de overwogen maatregelen betreffende de gedeeltelijke conversie van de netten in Vlaanderen. Bijgevolg worden de investeringen die nodig zijn voor de conversie van de netten in het Brussels Gewest nog niet voorzien in het investeringsplan gas 2013 – 2017.

### **3.4.5 Wijziging van de wetgeving**

Een continue herziening van de wetgeving betreffende de controle van de staat van de uitrusting van SIBELGA, wordt door deze laatste als een externe factor beschouwd. De hier bedoelde uitrusting omvat de 'ontvangststations', het 'meterpark' en de smart metering.

De herziening en aanpassing van de wetgeving en van de normalisatie, en meer in het bijzonder in functie van de ATEX-reglementering, heeft voor gevolg dat SIBELGA het nodige moet doen, zodat haar elektrische installaties in de ontvangst- en ontspanningsstations conform zijn aan deze regelgeving. Al deze installaties zouden tegen einde 2016 conform moeten zijn.

Wat de smart metering betreft, voert SIBELGA momenteel een studie uit van de impact van de eventuele invoering van de smart metering gas op de vorm van de aftakkingen. De conclusies van deze studie tonen aan dat de vorm van de aftakkingen ongewijzigd zou blijven en dat de nieuwe meters van het éénpijptype zouden zijn niet meer van het tweepijptype, wat de noodzaak zou doen ontstaan om meer dan 50% van de aftakkingen van SIBELGA aan te passen. Dit werd dus al voorzien in het plan veiligheid, zoals hierboven vermeld.

### **3.5 Investeringsplan 2013 – 2017**

SIBELGA heeft een investeringsplan opgesteld voor een periode van vijf jaar (2013-2017), met meer details betreffende het jaar 2013, waarvan de meest opmerkelijke gegevens worden weergegeven in de onderstaande secties.

#### **3.5.1 Ontvangst- en ontspanningsstations**

SIBELGA is van plan om verder te gaan met het conform maken van de elektrische installaties en wil dit programma, dat loopt van 2013 tot 2016, afronden.

De haalbaarheidsstudie voor de eventuele bouw van een nieuw ontvangststation, in samenwerking met Fluxys, om de bevoorrading van het GOS Brussel vanuit het zuiden te verzekeren, is nog niet volledig afgerond. Zoals hierboven reeds vermeld, heeft SIBELGA echter de investeringen voor de bouw van twee ontspanningsstations in 2015 en 2016 al in het investeringsplan opgenomen.

#### **3.5.2 MD-net**

In het kader van de werkzaamheden voor vervangingen, voor de uitbreiding om aan nieuwe aanvragen te kunnen voldoen en van verplaatsingen van installaties op verzoek van derden, voorziet SIBELGA de aanleg van 1,7 km MD-leidingen per jaar, van 2013 tot 2017.

Daarbij komt vanaf 2015 een raming van het leggen van de leidingen die nodig zijn voor de aanleg van de verbindingen tussen het nieuwe ontvangststation en de twee nieuwe ontspanningsstations.

Een programma voor de stelselmatige vervanging van de stalen leidingen zou kunnen resulteren uit de risicoanalyse van dit type leidingen. In deze optiek voorziet SIBELGA een voorlopige enveloppe voor het leggen van 1 km leidingen per jaar tot in 2014 en vervolgens, vanaf 2015, een enveloppe voor het leggen van 2 km leidingen.

#### **3.5.3 LD-net**

Voor het project betreffende de vervanging van leidingen in gietijzer en vezelcement wil Sibelga in 2013 overgaan tot de plaatsing van 27 km leidingen in polyethyleen en 12,7 km in 2014.

#### **3.5.4 LD-aansluitingen**

SIBELGA voorziet het herstel of de verwijdering van 300 stijgleidingen in 2013 en, vervolgens van 600 stijgleidingen per jaar in het kader van het programma voor de vernieuwing van de aftakkingen of als gevolg van een interventieaanvraag "gasgeur", maar ook op eigen initiatief en proactief, zonder dat er vooraf een interventie is geweest.



## 4 Conclusies

1. Zoals vermeld in sectie 3.3.4 van dit advies, zou de nieuwe wetgeving op de technische controle van de meters een grote impact kunnen hebben op de toekomstige investeringen met betrekking tot de meters.  
Een meer verfijnde analyse van de impact van deze nieuwe wetgeving op deze investeringen lijkt aangewezen en BRUGEL wenst te worden geïnformeerd over de resultaten van deze analyse, zodra ze beschikbaar zijn.
2. Zoals eveneens vermeld in sectie 3.4.2 van dit advies, wenst BRUGEL te worden geïnformeerd over de conclusies van de gesprekken tussen EANDIS en SIBELGA inzake de vertraging van het project voor de splitsing van de netten.
3. BRUGEL stelt de Regering voor om het investeringsplan gas van SIBELGA voor de periode 2013-2017 goed te keuren.

\*       \*

\*

Pascal MISSELYN Bestuurder	Marie-Pierre FAUCONNIER Voorzitster